

FOCUS

Pensioenfonds
Vliegend Personeel KLM

terugblik 2015 en vooruitblik 2016

VERDER *LEZEN?*

www.klmvliegendfonds.nl/jaarverslagen

TOEN 15 NU & STRAKS

COLOFON

Focus verschijnt driemaal per jaar en wordt verstuurd aan deelnemers en pensioengerechtigden van Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM.

Redactie Blue Sky Group B.V., Amstelveen

Redactieadres Redactie Focus, Postbus 123, 1180 AC Amstelveen **E** focus@klmvliegendfonds.nl

Tekst Blue Sky Group B.V., Amstelveen

Art direction, ontwerp en opmaak FRISSEWIND in communicatie en design, Amsterdam

Fotografie Don Wijns, Shoots by Laura, Amsterdam e.a.

Druk Drukkerij Aeroprint, Ouderkerk aan de Amstel

CONTACT

E pensioenservice@klmvliegendfonds.nl

T 020 426 62 20

WWW.KLMVLEGENDFONDS.NL

Pensioenfonds
Vliegend Personeel KLM

16

DEZE KEER IN FOCUS

04 TOELICHTING OP 2015

Ronald ter Lingen en Evert van Zwol vertellen over de gebeurtenissen en veranderingen van afgelopen jaar

06 HOE STAAT MIJN PENSIOENFONDS ER FINANCIËEL VOOR?

Welke factoren hadden invloed op de financiële positie?

08 WAT VOEGT HET PENSIOENFONDS TOE?

Streven naar dienstverlening met een hoge kwaliteit

10 BELEGGINGSRENDEMENT IN 2015

11 ALLE WIJZIGINGEN OP EEN RIJ

BESTUUR PENSIOENFONDS VLEGEND PERSONEEL KLM

Leden Paul Griffioen (vicevoorzitter), Arend de Jong (vicevoorzitter), Paul Jansen, Miriam Kartman, Ronald ter Lingen, Lou van Munster, Bert Oudshoorn, Harm van der Pol (plv.), Evert van Zwol, Eltjo Kok (extern voorzitter).

WEGWIJS BIJ BELEGGINGSKEUZES

Het bestuur van het fonds had zijn beleggingsprincipes in algemene zin al vastgelegd in diverse documenten. Recent heeft het bestuur dit specifiek gemaakt in één document, de “investment beliefs”. Dit is enerzijds gedaan met het oog op het vertrouwen van de deelnemers, anderzijds omdat De Nederlandsche Bank meer aandacht heeft voor de achterliggende gedachten van beleggingskeuzes van pensioenfondsen. De investment beliefs dienen als kompas en geven richting bij het maken van beleggingskeuzes. Bij het formuleren van de beliefs werd het bestuur gedwongen na te denken over uitgangspunten die het echt belangrijk vindt bij het beleggen. Het helpt hen niet alleen bij het nemen van toekomstige beslissingen, maar ook bij het op koers houden van het fonds.

De investment beliefs zijn:

- 1 Het fonds neemt beleggingsrisico, omdat dit nodig is voor de realisatie van een welvaartsvast pensioen. Het nemen van beleggingsrisico wordt op de lange termijn beloond.
- 2 De waarde van de beleggingen fluctueert, maar het rendement tendeert op lange termijn naar een gemiddelde.
- 3 De strategische assetallocatie is de belangrijkste keuze in het beleggingsproces. Het fonds belegt niet in afgeleide producten voor rendementsdoeleinden.
- 4 Het is onder andere voor diversificatie belangrijk te doorgronden waarin je belegt.
- 5 Inspelen op korte termijn bewegingen door met tactische allocatie af te wijken van de strategische assetallocatie heeft zin, waarbij het rendement continu kritisch wordt beoordeeld.
- 6 Het fonds geeft aan de uitvoerder duidelijke richtlijnen mee voor de gewenste uitvoering van het beleggingsbeleid.
- 7 Het verwachte nettorendement en risicoverbetering zijn belangrijker dan de kosten van een beleggingskeuze.
- 8 Het fonds integreert economische, sociale en bestuurlijke factoren (“ESG”) in het beleggingsbeleid, wanneer dit bijdraagt aan het behalen van de langetermijndoelstelling.
- 9 Risico's onderkennen is integraal onderdeel van een goed beleggingsproces.
- 10 Als het fonds een risico zelf kan dragen, dan hoeft zij het niet af te dekken of verzekeren.
- 11 Het fonds beperkt risico's door het gebruik van leverage te minimaliseren.
- 12 Complexere beleggingen worden niet op voorhand uitgesloten. Uitlegbaarheid en beheersbaarheid is daarbij cruciaal.
- 13 Inzicht in de portefeuille en een heldere verantwoording van beslissingen hierover draagt bij aan vertrouwen van deelnemers.

MET DE NWSALERT BLIJFT U BIJ

Met de NWSalert houdt het pensioenfonds u op de hoogte van het laatste pensioennieuws, zoals veranderingen in de regeling, de meeste recente kwartaalcijfers of nieuws over bijzondere gebeurtenissen. Als er een nieuwsbericht op de website verschijnt, ontvangt u hierover een e-mail. Meldt u zich ook aan via www.klmvliegendfonds.nl, net als ruim 460 van uw collega's?

NIEUW: PENSIOEN 1-2-3

U denkt misschien – net als veel anderen – dat u geen invloed hebt op uw pensioen. Niets is minder waar. Zo kunt u bijvoorbeeld zelf op allerlei manieren sparen voor uw oude dag. En rondom het pensioen van uw werkgever kunt u bepaalde keuzes maken. Het pensioenfonds helpt u daar graag bij. Sinds kort heeft het pensioenfonds hiervoor een nieuw hulpmiddel: het Pensioen 1-2-3 vertelt u wanneer u in actie moet komen voor uw pensioen.

Met laag 1 van het Pensioen 1-2-3 weet u binnen vijf minuten welke keuzes u hebt en wat u moet doen. Het laat u zien hoe uw pensioenregeling eruit ziet. Meer weten over een bepaald onderwerp? Raadpleeg dan laag 2 van het Pensioen 1-2-3 voor de verdieping. Tot slot vindt u in laag 3 allerlei documenten, zoals het pensioenreglement.

U vindt het Pensioen 1-2-3 op www.klmvliegendfonds.nl.

Toine van der Stee

directeur Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM

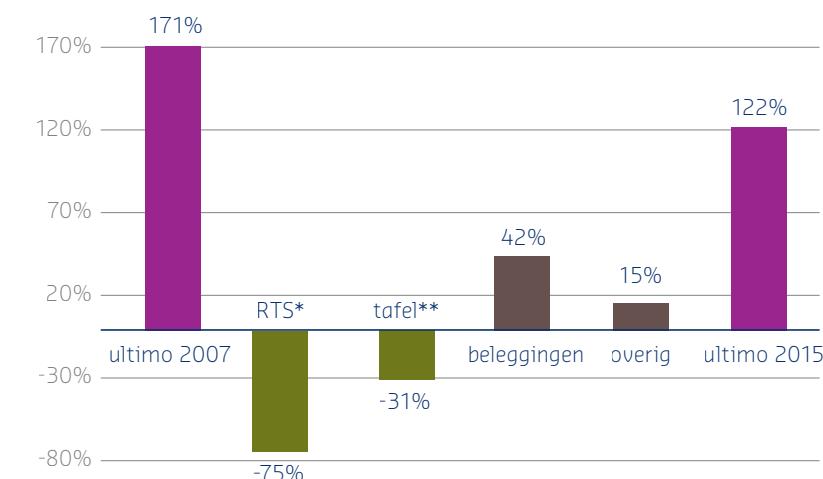

shoots bij Laura

CRISIS, WHAT CRISIS?

In Den Haag heb ik lang geleden geleerd dat als de krant er vol mee staat, het ergste meestal voorbij is. De krant staat vol met bijdragen over ‘de pensioen crisis’. Ik geef meteen toe dat pensioenfondsen in Nederland de nodige problemen hebben en dat er veel van de stuurmanskunst van besturen wordt gevraagd. Maar crisis is een groot woord.

De actuaire van uw pensioenfonds heeft uitgerekend hoe de dekkingsgraad van Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM zich heeft ontwikkeld in de periode van kort voor het uitbreken van de financiële crisis tot eind 2015. Een periode van acht jaar. Dit grafiekje geeft daarvan een beeld:

Het fonds startte de periode met een dekkingsgraad van rond de 170%. Aan het eind van 2015 was dat teruggelopen tot ruim 120%. Het pensioenfonds verloor 75%-punt aan solvabiliteit, als gevolg van de gedaalde kapitaalmarktrente. Het feit dat we langer verwachten te leven heeft nog eens meer dan 30%-punt gekost. Bij elkaar ruim meer dan 100%-punt. Meer dan een heel pensioenfonds dus. Toch is de dekkingsgraad vandaag nog steeds ruim voldoende om alle pensioenen ongestoord uit te kunnen betalen. Dat komt door de buffers die we hadden, door een mooi beleggingsresultaat van in totaal meer dan 40% in die acht jaar en natuurlijk door de jaarlijks betaalde premies. Dat lijkt me een succesverhaal. We hebben een prachtig pensioenfonds, dat voor het merendeel precies heeft gedaan wat je mocht verwachten.

Vergelijk dit eens met de berichten in de media en de beelden die in Den Haag leven. Persoonlijk ben ik ook van mening dat ons pensioenstelsel kan worden gemoderniseerd. Het mag wat minder ingewikkeld en het stelsel zou beter kunnen aansluiten bij de ontwikkeling van de verhoudingen op de arbeidsmarkt. Maar om te spreken van crisis, of om te pleiten voor een radicale hervorming van het stelsel gaat mij veel te ver. If it ain't broke, don't fix it.

Toine van der Stee

*RTS: Rentetermijnstructuur

**Tafel: cijfers levensverwachting

EEN DYNAMISCH JAAR

Evert van Zwol

Ronald ter Lingen

vaker de keuze bij de deelnemer

pensioenplanner

extra ouderdomspensioen
nabestaandepensioen

DNB

pensioen 123

netto pensioenregeling

pensioenleeftijd

2015

In 2015 hebt u als deelnemer meer dan eens post van het pensioenfonds ontvangen. Als het om uw pensioen gaat, is er in het afgelopen jaar dan ook veel veranderd. Bestuursleden Ronald ter Lingen en Evert van Zwol lichten toe wat er allemaal speelde en waar de aandachtspunten liggen.

De eerste zin uit het jaarverslag 2015 liegt er niet om: 'Al met al was 2015 een moeilijk jaar voor het pensioenfonds'. Ronald ter Lingen beaamt dit volledig: 'Er is vorig jaar veel veranderd in de pensioenregeling. Een groot deel van die veranderingen heeft vorm gekregen in keuzes die de deelnemer zelf raken. Waar gebeurtenissen in je leven er voorheen vaak voor zorgden dat je pensioen automatisch met jouw situatie meeveranderde, moet je nu veel explicieter zelf kiezen. Dat ligt besloten in regels die de overheid vaststelt. Die stelt overigens ook steeds meer eisen aan communicatie, zoals de invoering van het Pensioen 1-2-3.'

U bent vaker aan zet

Die communicatie is soms best ingewikkeld, zo ondervond het bestuur afgelopen jaar. Zo werd het opgebouwde nabestaandenpensioen voor alle deelnemers omgeruild voor extra ouderdomspensioen, tenzij u aangaf dat niet te willen. Ronald: 'Die communicatie liep niet lekker. De boodschap rondom deze verandering bleek erg lastig over de bühne te brengen. Maar we weten inmiddels dat het aantal

keuzes alleen maar zal toenemen, het blijft een permanent gegeven. We werken daarom hard aan de communicatie. Zo zetten we meer en meer in op digitale communicatie. In een online omgeving kan je als deelnemer beter begeleid worden bij het maken van keuzes en krijg je de informatie gelaagd aangereikt. En met onze NWSalert kunnen we je snel op de hoogte stellen van belangrijk nieuws.'

Verhoging van de pensioenleeftijd

Ook de verhoging van de pensioenleeftijd heeft flink wat voeten in de aarde. 'Ook dat bracht en brengt extra communicatie met zich mee. De verhoging van de pensioenleeftijd verandert de waarde en opbouw van het pensioen. Dit dient in reglementen en de ICT verwerkt te worden, wat tijd kost. Een vervelend neveneffect hierbij is dat de pensioenplanner door deze en andere wijzigingen helaas vaak uit de lucht is geweest', licht Ronald toe. We werken er hard aan om eind september de pensioenplanner weer helemaal bijgewerkt en toegankelijk te hebben. U leest hierover meer op pagina 11.

Netto regeling voor een volwaardig pensioen

Terugkijkend op 2015 valt nog een andere belangrijke verandering op: het invoeren van de netto pensioenregeling. Evert van Zwol: 'Waar iedere Nederlander voorheen met elk salaris op een fiscaal aantrekkelijke manier pensioen kon opbouwen, bepaalde de overheid vorig jaar dat die opbouw begrensd moest worden op een ton. Wij vonden dat iedereen, ongeacht de hoogte van het salaris, een volwaardig pensioen moet kunnen opbouwen bij het eigen pensioenfonds. Daarom hebben we de netto pensioenregeling in het leven geroepen. Over het salaris boven een ton kan iedereen nu vrijwillig netto pensioen opbouwen.'

Denk ook aan uw nabestaanden

Niet alle deelnemers hebben ervoor gekozen mee te doen aan de netto pensioenregeling. Het is een vrijwillige regeling, dus u kunt zelf bepalen of u meedoet. Maar niet meedoen brengt risico's met zich mee, vertelt Evert. 'Als je alleen in de basispensioenregeling pensioen opbouwt en geen aanvullend pensioen regelt voor jezelf, dan mis je in

de toekomst een stuk ouderdomspensioen. Maar je bent voor het bovenste deel van je salaris dan ook niet meer verzekerd voor het nabestaandenpensioen. Dat kan grote problemen met zich mee brengen. Stel dat je nu bijvoorbeeld € 160.000,- verdient en niet meedoet aan de netto pensioenregeling. Dan bouw je door de begrenzing van de basispensioenregeling over ongeveer € 89.000,- pensioen op. Voor dat stuk van je salaris ben je dan ook verzekerd voor het nabestaandenpensioen. Over de resterende € 71.000,- bouw je geen ouderdomspensioen op.

'Iedereen moet een volwaardig pensioen kunnen opbouwen'

Maar er is voor je partner ook niets geregeld voor dat deel. Stel dat jou iets overkomt, dan betekent dat een flinke achteruitgang in inkomsten voor degene die je achterlaat. Veel mensen denken dat dit hen niet zal overkomen en nemen dit risico voor lief. Maar binnen onze eigen pensioenregeling doet dit zich nu voor en dat is geen prettige situatie. Denk dus goed na over de financiële consequenties voor je een weloverwogen besluit neemt.'

De financiële positie van het pensioenfonds is een belangrijk gegeven voor u als deelnemer. Het laat zien hoe uw fonds ervoor staat en daarmee of het pensioenfonds de pensioenen nu en in de toekomst kan uitbetalen. **Hoe de financiële positie zich ontwikkelt is dan ook relevant. U hebt er niet direct invloed op, maar u wilt waarschijnlijk wel weten of u – als dat nodig en mogelijk is – extra maatregelen moet nemen om te zorgen voor een goede oudedagsvoorziening. In dit artikel leest u hoe de financiële positie zich het afgelopen jaar heeft ontwikkeld en wat dat voor u betekent.**

HOE STAAT MIJN PENSIOENFONDS ER FINANCIËEL VOOR?

In 2015 hadden de volgende factoren invloed op de financiële positie van het pensioenfonds:

- De overheid paste de financiële spelregels aan. Het nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK) werd geïntroduceerd. Pensioenfondsen moeten hogere buffers aanhouden, waardoor het pensioenfonds meer geld in kas moet hebben.
- Door deze hogere buffers hebben pensioenfondsen sneller te maken heeft met een tekortsituatie. Zo ook het Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM.
- Ontwikkelingen in de financiële wereld drukten op de dekkingsgraad, ondanks dat aandelen en vastgoed in 2015 in waarde stegen. Door de gedaalde rente met korte looptijden stegen de verplichtingen sneller dan het vermogen. Meer over beleggingen leest u op pagina 10.

Deze omstandigheden zorgden ervoor dat de financiële positie in 2015 behoorlijk onder druk stond.

De beleidsdekkingsgraad is over heel 2015 gedaald van 130,6% naar 122,9% eind 2015. Omdat de beleidsdekkingsgraad onder het vereiste niveau van 123,3% ligt, moest het pensioenfonds voor het eerst een herstelplan indienen bij De Nederlandsche Bank. Hierin staat welke maatregelen het pensioenfonds neemt om de financiële positie te verbeteren. Het plan liet zien dat het pensioenfonds ruim binnen de wettelijke termijn op eigen kracht uit herstel komt. Omdat op de financiële markt veel ontwikkelingen zijn die van invloed kunnen zijn op het herstel, blijft het bestuur uiteraard alert op deze ontwikkelingen.

	Eind vierde kwartaal 2015	Eind juni 2016
Beleidsdekkingsgraad*	122,9%	117,9%
Maandelijks dekkingsgraad	121,9%	112,5%
Wettelijk vereiste dekkingsgraad	123,3%	121,8%

*de beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse nominale dekkingsgraden

Vereiste dekkingsgraad Vermogen vs verplichtingen

De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen van het pensioenfonds. Het vermogen van het fonds steeg in 2015 licht van € 7,8 miljard naar € 7,9 miljard. De verplichting namen ook toe tot € 6,4 miljard. Het totale rendement in 2015 was 2,4%.

Wat betekent de financiële positie van het pensioenfonds voor mij?

De dekkingsgraad van het fonds was in november 2015 voldoende om de pensioenen volledig te verhogen. De pensioenen voor alle deelnemers werden met 1,3% verhoogd. Een dalende dekkingsgraad betekent een verslechtering van de financiële positie van het pensioenfonds. Als de dekkingsgraad blijft dalen, wordt zonder bijstorting de kans op (gedeeltelijke) verhoging van de pensioenen steeds kleiner. Volgens nieuwe wettelijke regels mogen de pensioenen pas worden verhoogd als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110% en er genoeg vermogen is om ook in de toekomst de pensioenen te verhogen. Het verhogen van de (opgebouwde) pensioenen is belangrijk om de pensioenen waardevast te laten zijn.

Netto pensioen

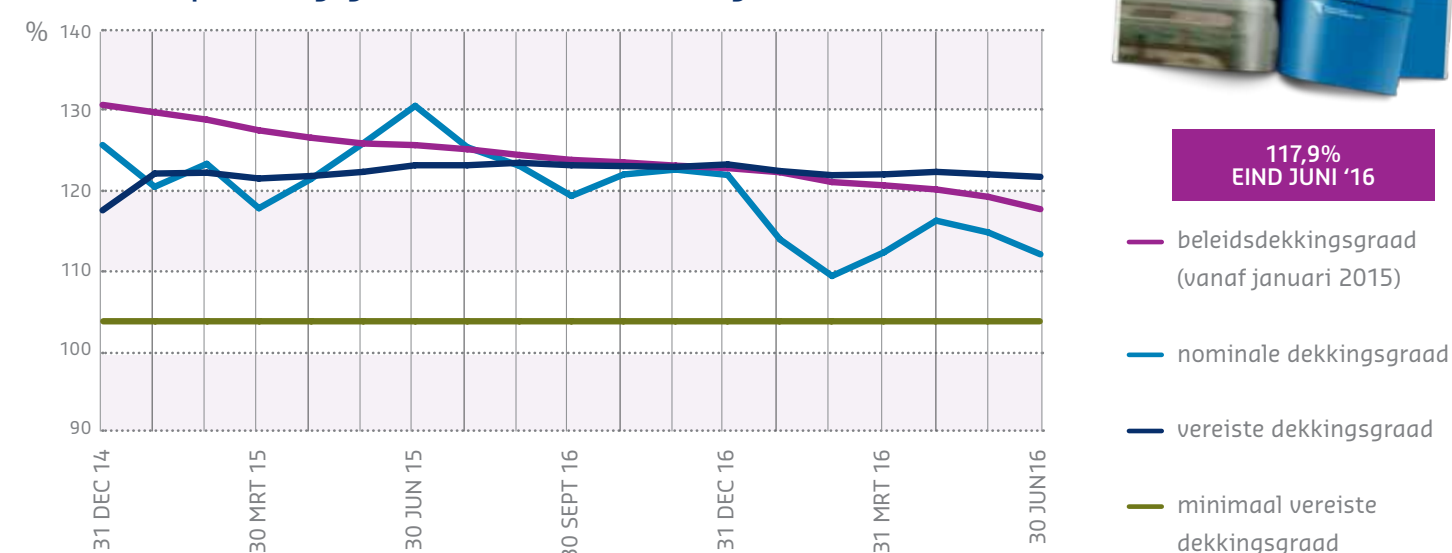
Voor de netto pensioenregeling wordt belegd volgens een passend risicoprofiel, dat is gebaseerd op de leeftijd van individuele deelnemers. De rendementen verschillen per deelnemer. Over de totale inleg van de deelnemers werd een rendement van -6,0% behaald, vanaf de start van de regeling in juni 2015. Het beleggingsrendement wijkt af van de basis-pensioenregeling. Dit komt vooral door de daling van de aandelenmarkten sinds de oprichting in juni. Met name de zorgen rond de Chinese financiële markten zorgden voor een negatief rendement van de netto pensioenregeling.

Hoe blijf ik op de hoogte van de financiële positie van het fonds?

Het pensioenfonds vindt het belangrijk u te informeren over de financiële positie. De dekkingsgraad wordt maandelijks op de website gepubliceerd. Ook wordt hier per kwartaal een uitgebreider financieel bericht geplaatst. Wilt u hiervan op de hoogte worden gebracht? Abonneer u dan op de digitale NWSalert via www.klmvliegendfonds.nl. U ontvangt dan een e-mail als er belangrijk nieuws – waaronder informatie over de financiële positie – op de website staat.

Verloop dekkingsgraden Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM

Meer weten over de financiële positie van het fonds?

Op www.klmvliegendfonds.nl vindt u de actuele dekkingsgraad en alle kwartaalberichten. Ook vindt u hier meer uitleg over de verschillende dekkingsgraden.

WE BIEDEN U GRAAG TOEGEVOEGDE WAARDE

Het Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM vindt het belangrijk om u toegevoegde waarde te bieden. We streven daarom naar een dienstverlening met een hoge kwaliteit, tegen acceptabele kosten en risico's. **Daarbij zijn ons risicomanagement, onze communicatie, kosten en een pensioenregeling waarin u en uw keuzes centraal staan van groot belang. In dit artikel leest u meer over de ontwikkelingen op deze gebieden in het afgelopen jaar.**

De laatste jaren blijkt regelmatig dat onze pensioenen nogal wat risico's lopen. We schenken dan ook veel aandacht aan het beschermen van uw pensioen tegen deze risico's. Allereerst passen we integraal risicomanagement toe volgens regels van de De Nederlandsche Bank (DNB). Hierbij bepalen we ten eerste een risicostrategie. We identificeren de risico's en stellen vast met welke maatregelen we deze risico's gaan beheersen. Daarna voeren we de maatregelen uit en bewaken we de risico's. Dit proces doorlopen we voortdurend.

Verder heeft het fonds een speciale Commissie Risico en Control (CRC). Deze zorgt voor de uitvoering van het integrale risicomanagement en rapporteert over de risico's. De CRC vraagt indien

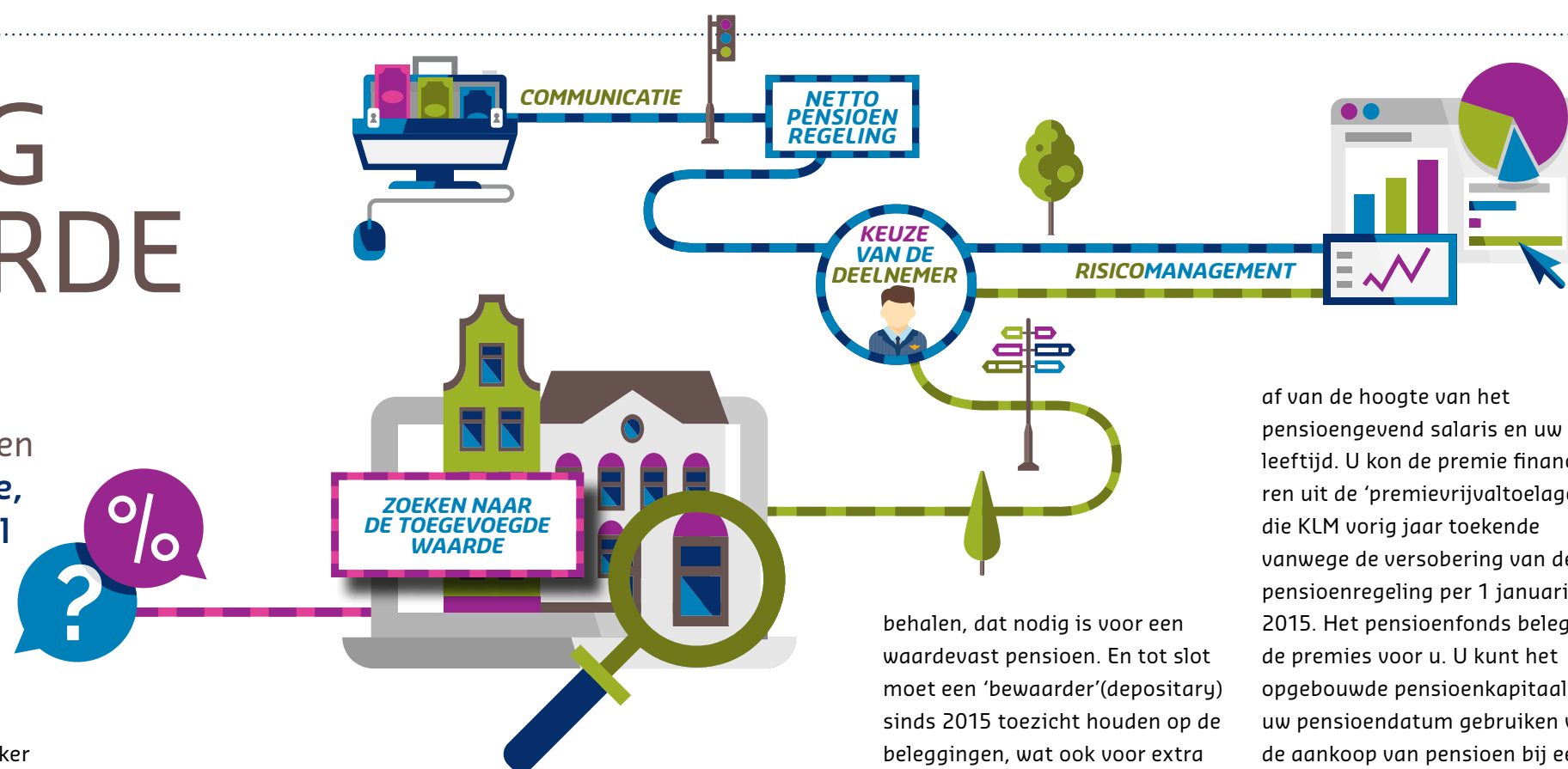
nodig advies van een externe risico-adviseur. Vanaf april 2016 krijgt de CRC ondersteuning van de manager risk & compliance van onze pensioenuitvoerder, Blue Sky Group.

Uw pensioenkeuzes staan centraal

Met onze communicatie willen we u zoveel mogelijk inzicht geven in uw pensioensituatie. De eigen verantwoordelijkheid van deelnemers wordt steeds groter. Daarom willen we u op een toegankelijke en individuele wijze informeren over de gevolgen van keuzes. We maken daarbij steeds vaker gebruik van digitale media. Onderdeel hiervan is de digitale portal, die we verder ontwikkelen om u nog beter van dienst te zijn. In 2015 maakten meer deelnemers gebruik van onze digitale

communicatie. Zo deed u vaker een beroep op de pensioenplanner en koos een toenemend aantal deelnemers voor een digitaal UPO. Wilt u uw UPO voortaan ook digitaal ontvangen? Op pagina 11 leest u hoe dit in z'n werk gaat.

Om ervoor te zorgen dat u inzicht in uw eigen pensioen krijgt en houdt is het van groot belang dat wij u op de hoogte houden van relevante pensioenontwikkelingen. Zo informeerden we u in 2015 uitgebreid over wijzigingen in de basispensioenregeling en de nieuwe netto pensioenregeling. Daarnaast geven we u zo goed en transparant mogelijk uitleg over ons beleid en onze beleidskeuzes. Uiteraard zetten we deze trend in 2016 voort.

Uitvoeringskosten bleven gelijk ondanks nieuwe regelgeving

Uitvoeringskosten

Bij de uitvoering van de pensioenregeling en het beheer van het fonds worden uitvoeringskosten gemaakt. Deze kosten bleven in 2015 met € 506,- per deelnemer praktisch gelijk aan de kosten in 2014 (€ 504,-). Dit is positief gezien de toename van regelgeving en alle wijzigingen in de pensioenregeling.

Vermogensbeheerkosten

Het pensioenfonds maakt ook vermogensbeheerkosten. Deze bedroegen € 35,8 miljoen in 2015. Dit was 0,45% van het belegd vermogen, tegen 0,36% in 2014. Waar kwam deze stijging vandaan? Ten eerste werd de dollar meer waard ten opzichte van de euro. Aangezien de vergoedingen aan externe vermogensbeheerders dollars betreffen, was dat te merken in de stijging van de kosten. Daarnaast belegden we meer in duurdere beleggingscategorieën om een beter rendement met een passend risicoprofiel te

behalen, dat nodig is voor een waardevast pensioen. En tot slot moet een 'bewaarder' (depository) sinds 2015 toezicht houden op de beleggingen, wat ook voor extra kosten zorgde.

Transactiekosten

Het pensioenfonds maakt ten derde ook kosten voor (beleggings-) transacties. Deze waren € 24,5 miljoen in 2015, dit was 0,31% van het belegd vermogen. Een kleine daling ten opzichte van 2014, toen betrof dit 0,32% van het belegd vermogen.

Nettopensioenregeling helpt bij vullen pensioengat

Per 1 januari 2015 beperkte de overheid de fiscaal gunstige pensioenopbouw tot een bruto jaarinkomen van € 100.000,- (dit was in 2015 de grens bij een voltijd dienstverband). Dat dit grote gevolgen had voor uw pensioenopbouw, was meteen duidelijk. Daarom werd in overleg met de arbeidsvoorwaardelijke partijen gezorgd voor een netto pensioenregeling. Deze ging in het voorjaar van 2015 van start. Het gaat om een beschikbare premieregeling, waaraan alle deelnemers vrijwillig mee kunnen doen. Hiermee kunt uw pensioenopbouw zelf aanvullen, door te sparen voor extra pensioen. De premie hangt

af van de hoogte van het pensioengevend salaris en uw leeftijd. U kon de premie financieren uit de 'premiëvrijvaltoelagen', die KLM vorig jaar toekende vanwege de versobering van de pensioenregeling per 1 januari 2015. Het pensioenfonds belegt de premies voor u. U kunt het opgebouwde pensioenkapitaal op uw pensioendatum gebruiken voor de aankoop van pensioen bij een verzekeraar. Het pensioenfonds streeft ernaar het in de toekomst ook mogelijk te maken de aankoop van pensioen direct bij het pensioenfonds te doen.

Het pensioenfonds koos bij de netto regeling voor opt-out. Dat betekent dat alle deelnemers met een salaris van meer dan die genoemde € 100.000,- in principe deelnemen aan de regeling, maar daarvan af kunnen zien als zij dat wensen. Dit moet zorgen voor een stevige basis voor de regeling en voorkomen dat deelnemers onvoldoende verzekerd zijn. Eind 2015 namen 1.733 vliegers deel aan de netto pensioenregeling.

In 2015 moesten ook wijzigingen vanwege het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) worden doorgevoerd. Dit nFTK betekent dat pensioenfondsden grotere buffers aan moeten houden en te maken hebben met strengere indexatievoorwaarden. Verder spraken arbeidsvoorwaardelijke partijen in 2015 af de pensioenleeftijd van vliegers te verhogen van 56 naar 58 jaar. Het pensioenfonds past dit in 2016 toe.

TEGENVALLEND BELEGINGSRENDEMENT IN 2015

Over 2015 behaalde het Pensioenfonds Vliegend Personeel een bescheiden rendement van 2,4%. Dit was 0,03% lager dan de benchmark, de maatstaf waarmee het pensioenfonds de rendementen van de beleggingen vergelijkt. Het vermogen van het pensioenfonds steeg in 2015 licht van € 7,8 miljard naar € 7,9 miljard.

Hoogste rendement voor vastgoed

Vastgoed was in 2015 de beleggingscategorie met het beste rendement, namelijk 9,6%. Een belangrijke reden daarvoor was dat de financieringskosten door de lage rentestand – net als in 2014 – laag waren. De vastrentende waarden (obligaties) deden het met -0,9% een stuk slechter. Dit kwam door een wisselend beleid van de centrale banken en wereldwijde verschillen in het economisch herstel. Aandelen hadden een beleggingsrendement van 4,2%. Begin 2015 waren er stijgingen op de aandelenmarkten. Daarna kenden deze markten echter sterke schommelingen.

Negatief rendement voor de netto pensioenregeling

In juni 2015 startte het pensioenfonds ook de beleggingen voor de netto pensioenregeling. Deze beleggingen zijn voor risico van de deelnemer. Tussen juni en eind 2015 haalde het pensioenfonds een rendement van -6,0% over het totale bedrag dat deelnemers hadden ingelegd. Dit kwam met name door het negatieve rendement van de categorie langlopende obligaties, vanwege de gestegen rente. Deze categorie vormt een aanzienlijk deel van de portefeuille. Het rendement op vastgoed was 0,4%. Aandelen kenden een negatief rendement van -8,5%. Dit gold ook voor de vastrentende waarden met een rendement van -5,2%.

Lifecycle-beleggen

De genoemde rendementen verschillen per individuele deelnemer. Dit komt doordat het fonds het beleggingsrisico per individuele deelnemer heeft afgestemd op de pensioendatum van die deelnemer. Hoe meer de pensioendatum nadert, hoe kleiner het risico. Het gaat hierbij om het zogeheten lifecycle-beleggen. Hiervoor beleggen we in een mixfonds en een obligatiefonds.

In het mixfonds beleggen we met een combinatie van aandelen, beursgenoteerd vastgoed, bedrijfsobligaties en staatsobligaties van opkomende landen. Het draait daarbij om vermogensgroei tegen een acceptabel risico. Het obligatiefonds belegt in langlopende staatsobligaties uit Nederland, Frankrijk, Duitsland en Oostenrijk met een resterende looptijd van tenminste twintig jaar. Het uitgangspunt in dit fonds is de koopkracht van uw toekomstige netto pensioen.

Het bestuur van het pensioenfonds beoordeelt regelmatig of het mixfonds en het obligatiefonds nog optimaal zijn samengesteld. Het kijkt daarbij naar de rendementsverwachtingen van de verschillende categorieën en de bijbehorende risico's.

UW PENSIOENREGELING ALLE WIJZIGINGEN OP EEN RIJ

De afgelopen periode heeft uw pensioenregeling behoorlijk wat aanpassingen ondergaan door nieuwe wet- en regelgeving en afspraken uit het arbeidsvoorwaardelijk overleg. Het bestuur van uw pensioenfonds behandelde in de juni-vergadering het nieuwe pensioenreglement. Vanaf dat moment is het nieuwe reglement aangenomen en kan nieuwe pensioenregeling worden uitgewerkt in de administratie. Waar staan we nu? Welke wijzigingen zijn er geweest en wat gaat er de komende periode nog komen?

VEEL PENSIOENKEUZES VANAF 2015

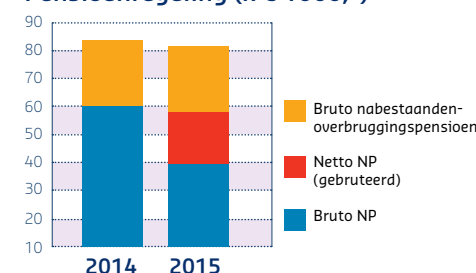
De netto pensioenregeling

Het pensioenfonds introduceerde in maart 2015 de netto pensioenregeling die per 1 mei in werking is getreden. In 2016 konden alle deelnemers een keuze maken in de netto regeling. Door een verlaging van de pensioenpremietolagen van KLM werd de inleg in de netto pensioenregeling verlaagd. Deelnemers konden er eenmalig voor kiezen om fiscaal maximaal te blijven inleggen. Daarmee kan een hoger kapitaal worden opgebouwd. Tegelijkertijd daalt het huidige besteedbaar inkomen. De deelnemer legt immers extra premie in bovenop de inleg gebaseerd op de toelagen van KLM. Vanaf 2020 gaat iedereen automatisch weer fiscaal maximaal inleggen.

Uw nabestaanden goed verzorgd achterlaten

De wettelijk versoering van de pensioenen per 1 januari 2015 is ook van grote invloed op het nabestaandenpensioen. In de bijgevoegd voorbeeld kunt u het effect zien van de verlaging van het nabestaandenpensioen in de basispensioenregeling (blauwe balk). Met deelname aan de netto pensioenregeling wordt de verlaging goed aangevuld (rode balk).

Pensioenregeling (x € 1000,-)

Vanaf 1 januari 2015 is er ook voor gekozen het nabestaandenpensioen op risicobasis te verzekeren. Hierdoor werd er fiscaal meer ruimte gecreëerd om een zo hoog mogelijk ouderdompensioen op te bouwen. Met andere woorden, het opbouwpercentage werd daardoor minder verlaagd. Een andere keuze die in 2015 aan deelnemers is voorgelegd had te maken met de omzetting van het opgebouwde nabestaandenpensioen tot 1 januari 2015 in extra ouderdompensioen. Dit betrof een collectieve omzetting waar u vanaf kon zien. Deze aanpassing van de pensioenregeling sluit meer aan bij de huidige tijdgeest waarbij partners vaak een eigen inkomen hebben en pensioen opbouwen. En bij een mogelijke toekomstige scheiding is geen sprake van een onevenredige verdeling van het pensioen tussen u en uw ex-partner. Op deze manier hebt u meer grip op de verdeling van uw pensioen tussen u en uw (ex-)partner.

Wist u dat....

- Eind 2015 circa 1.700 deelnemers deelnamen aan de netto pensioenregeling?
- Ruim een derde van de deelnemers de fiscaal maximale premie inleggen?
- Het bestuur momenteel onderzoekt welke mogelijkheden de nieuwe Wet verbeterde premieregeling biedt om met het netto pensioenkapitaal een variabele uitkering in te kopen? Dit is een pensioenuitkering waarvan de hoogte onder andere meebeweegt met de behaalde beleggingsrendementen.

WAT STAAT ER NOG OP STAPEL?

De komende tijd wordt u nader geïnformeerd over de volgende onderwerpen:

- De verhoging van de pensioenrichtleeftijd volgens de cao-afspraken 2015-2017. Het effect hiervan op uw pensioen ziet u terug op het Uniform Pensioenoverzicht dat u eind september kunt verwachten.
- De tijdelijke compensatie voor vliegers met een stagnatie in hun carrière in verband met de verhoging van de pensioenrichtleeftijd. Doet u mee aan de netto pensioenregeling en hebt u gekozen voor de fiscaal maximale inleg? Dan legt u over het bruto bedrag van de compensatie twee keer per jaar een netto pensioenpremie in (juli en oktober).

DE PENSIOENPLANNER; UW PERSOONLIJKE SITUATIE IN BEELD

Al deze wijzigingen, exclusief de carrièrecompensatie, worden momenteel in de pensioenplanner verwerkt. Tegelijkertijd wordt de planner voorzien van nieuwe functionaliteiten zoals een rapportagepagina over uw beleggingen en rendement in de netto regeling. De planner is tegelijk met de verschijning van het UPO eind september weer te raadplegen.

UPO 2016 > UW UNIFORM PENSIOENOVERZICHT

Het UPO 2016 voor zowel de basispensioenregeling als de netto pensioenregeling kunt u eind september verwachten. In verband met alle wijzigingen die nog moeten worden verwerkt in de administratie toont het UPO deze keer niet het te bereiken pensioen. Het opgebouwde pensioen staat wel op het UPO. Hierin zijn de indexatie en de verhoogde pensioenleeftijd verwerkt. Voor uw te bereiken pensioen kunt u de pensioenplanner raadplegen. Meer informatie over het UPO leest u in de brief die wij u op dat moment ook toesturen. Wilt u uw UPO alleen nog digitaal ontvangen en niet meer per post? Dat kan! Geef dit uiterlijk 15 augustus 2016 aan ons door via de pensioenplanner via 'wijzigingen gemaakte keuzes'. Later kan ook, alleen dan ontvangt u het UPO 2016 nog gewoon per post.